

Sünnet-i Seniyye ve Bid'atlerin Önlenmesi

Eûzübillâhimineşşeytânirracîm

Bismillâhirrahmânirrahîm

el-Hamdülillâhirabbi'l-âlemîne hamden kesîran tayyiben mübâreken fîh alâ külli hâlin ve fî küllihîn. es-Salâtü ve's-selâmu alâ seyyîdinâ Muhammedin ve âlihî ve sahibihî ve mentebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn.

a. Sünnete Uymanın Fazileti

Emmâ ba'd:

Fe kâle Resûlullâh sallallahu aleyhi ve sellem:

مَنْ أَدَّى إِلَى أُمَّتِي حَدِيثًا لَتُقَامَ بِهِ سُنَّةٌ، أَوْ تُثَلَّمَ
بِهِ بِدْعَةٌ، فَهُوَ فِي الْجَنَّةِ

Men eddâ ilâ ümmeti hadîsen li-tukâme bihî sünnetün ev tûsleme bihî bid'atün fe hüve fi'l-cenneti.

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz İbn Abbas *radiyallahu anhümâ'*nın rivayet ettiği hadîs-i şerîfte şöyle buyuruyor:

Men eddâ ilâ ümmeti hadîsen li-tukâme bihî sünnetün ev túsleme bihî bid'atün fe hüve fi'l-cenneti. “Kim ümmetime benim bir hadisimi naklederse ulaştırırsa haber olarak hadisi götürür, öğretir, söylerse; böylece bir sünnet öğrenilip uygulansın diye yahut bir bid'atın önü kesilsin diye ümmetime bir hadis naklederse bildirirse o cennettedir, o cennetlik olacaktır!”

Demek ki Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz'in hadîs-i şerîflerini, sünnet-i seniyyeyi; herkes öğrensin, Efendimiz'in yolunda yürüsün diye nakletmeye gayret etmeliyiz. Yahut bid'atlar engellensin, bid'atlar sünnetlerin yerini tutmasın, insanlar sünnetlere uyacak yerde yanlış şeylere uymasınlar diye bid'atların önünü kesmek için bir hadis öğretilse bu çok güzel bir niyettir. Dini tam, ana kaynağına uygun, dosdoğru uygulama arzusunun bir sonucudur. Din böylece zaten bozulmadan durur.

Aksi takdirde herkes kendi bildiğini okursa herkes bir iki şey ilave ederse iş çıkırından çıkar. Her millete göre, her yöreye, her devre göre çeşit çeşit ilavelerle işin kamburu çıkar ve sonuçta acayip şaşılacak, üzülecek uygulamalarla karşı karşıya geliriz.

Bugün hakikaten gerek Anadolumuz'da, Doğu Anadolu'ya gittiğimiz zaman kan davası var, kız başlık parası var vs. Gerek Balkanlar'a geçtiğin zaman Yunanistan'da, Bulgaristan'da, Arnavutluk'ta, Yugoslavya'da; "Bu ne biçim Müslümanlık?!.." diye şaşıracağımız acayip hâller var. Gerek Arap ülkelerine, Mısır'a, Tunus'a, Cezayir'e gittiğimiz zaman garip şeyler ile karşılaşıyoruz; "Bu ne biçim Müslümanlık?!.." diye şaşırıyoruz.

"Bu ne biçim Müslümanlık?!.." diye şaşırduğumuz şeylerin hepsi Efendimiz'in sünnetine uymamaktan, sünnetinin öğrenilmemesinden, öğretilmemesinden kaynaklanıyor! Müslümanların sünnete uygun olarak yaşamalarını sağlayan ana çizgi, ana kaynak, ana gösterge Peygamber Efendimiz'in hadîs-i şerîfleridir.

Kütüphanemizde çok güzel kitaplar basılmış bulunuyor, hepimizin kütüphanesinde vardır. Hiç olmazsa *Riyâzü's-sâlihîn*'i -açıklamasıyla da basılmış- baştan sona bir okumalıyız ki Efendimiz'in İslâm'ı öğretmesi nasıldı, tavsiyeleri nelerdi, nelerden uyarmış, ümmetini sakındırmaya çalışmıştı; o anlaşılın!

مَنْ أَخْلَصَ الْعِبَادَةَ لِلَّهِ أَرْبَعِينَ يَوْمًا، ظَهَرَتْ
يَنَابِيعُ الْحِكْمَةِ مِنْ قَلْبِهِ عَلَى لِسَانِهِ

Men ahlese'l-ibâdete lillâhi erbaîne yevmen zaharat yenâbîu'l-hikmeti min kalbihî alâ lisânihî.

b. İhlasla İbadet Yapmak

Bu rivayette buyuruluyor ki;

Men ahlese'l-ibâdete lillâhi erbaîne yevmen zaharat yenâbîu'l-hikmeti min kalbihî alâ lisânihî. “Kim sırf Allah rızası için niyetine başka hiçbir katık katıştırmadan ilave yapmadan halis muhlis bir niyetle kırk gün ibadet yapmayı başarırsa Allah'a kırk gün halis muhlis ibadet yapmayı başarırsa kalbinden, gönlünden diline hikmet pınarları fışkırır, ortaya çıkar. Kalbinden diline şırıl şırıl pınarlar akar!”

Niyetine hiçbir başka şey karıştırmadan sırf Allah'ın rızasını kazanmak için kırk gün bunu yapmayı başarırrsa!

Ama ne pınarı, su pınarı mı?

Hayır, hikmet pınarı!

Hikmet ne demek?

Her şeyin akla ve dine uygun olarak sapa-sağlam yapılmasına hikmet denir.

Hikmetli söz: Akla ve řeriata uygun söz.
Hikmetli hareket: Akla ve řeriata uygun hareket.
Hikmet sahibi bir adam: Akıllı, şeriata uygun hareket eden bir adam...

“Hocam akıllı olsa da şeriata uygun hareket etmese...”

O akıl değildir! Çünkü kendisinin âhiretini kurtarmayan bir akıl, akıl sayılmaz.

“Bir insan çok akıllı ama İslâm'a yanaşmıyor...”

İslâm'a yanaşmayan bir insanın akli akıl değildir! Çok büyük bir eksiklik vardır çünkü ebedî saadeti kaçırdığının bile farkında değil! Onun endişesini bile hissetmiyor! Hâlbuki asıl önemli olan ebedî saadettir. O ebedî saadeti kazanmak için asıl ihlâslı, mübarek insanlar;

hayatlarını feda bile etmişlerdir. Şehit bile olmuşlardır, harbe bile gitmişlerdir. Malını, canını bile Allah yolunda vermişlerdir...

Bu işleri neden yapmışlardır?

İmanlarından yapmışlardır!

Neye inandıkları için?

Âhirete inandıkları için!

Neden?

Âhîret saadeti çok daha önemli olduğundan, âhîret ebedî olduğundan! Dünya fâni olduğundan, âhîretin yanında dünya sıfır bile olmadığından, ancak sıfırla ifade edilebilecek bir kıymette olduğundan onlar âhîreti tercih etmişlerdir.

Peygamber Efendimiz de âhîreti tercih etmiştir. Eğer isteseydi Peygamber Efendimiz'in önündeki arkasındaki sağındaki solundaki dağlar altın olurdu. Cebrail *aleyhisselam* Peygamber Efendimiz'e bu haberi getirdi: "Allahu Teâlâ dilersen sana Uhud Dağı'nı altın yapacak!" diye bildirdi. Hükümdar bir Peygamber olabilirdi; Süleyman *aleyhisselam* gibi hem hükümdar, saltanatlı, devletli, şevketli, izzetli hem peygamber olabilirdi. Ama Efendimiz âhîreti tercih etmiştir.

“Bir gün iftar edeyim, şükredeyim; bir gün oruç tutayım sabredeyim; Rabbim’in rızasını kazanayım!” diye düşünmüştür. Dünya malı kendisine geldiği zaman biriktirmemiş, dağıtmıştır.

Bunun en bariz misâli:

Resûlullah Efendimiz’in yattığı yatağın çok sert olduğunu gördüler. Çünkü hurma yapraklarıyla, liftleriyle dolu meşin bir yataktı. Sert bir yataktı. Bir hanım çok güzel -galiba yünden- bir yatak yaptı, Peygamber Efendimiz’e gönderdi.

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz o gece o yatakta yattı ve çok rahat uyudu. O kadar rahat uyudu ki tatlı tatlı, yumuşacık, sıcacık... Teheccüde kalkamadı! Hâl-buki Peygamber Efendimiz teheccüde kalkardı. Teheccüde kalkamadı.

Ertesi gün dedi ki;

“Bu yatağı buradan alın götürün çünkü bu yatak beni teheccüd namazına kaldırtmadı, rehavet verdi, çok rahat uyudum. Onun için teheccüde kalkamadım. Bu yatağı kaldırın!”

Aldırdı, gönderdi.

Demek ki eline geçmediğinden değil, geçtiği hâlde âhireti tercih ettiğinden dağıtıyor, veriyor. Kendisi lükse, konfora yönelmiyor.

Kendisi dünyaya rağbet etmemiş!

Burada mü'min insanla inançsız insanın, maddî insanla maneviyatçı insanın farkı ortaya çıkıyor!

Maddiyatçı insan bugünkü hayatını düşünüyor. Dünyasını düşünüyor, dünyası için çalışıyor. Ya Epikür gibi, Epikürcü bir felsefe ile zevk peşinde; “Hayatta mühim olan zevk almaktı, zevklerin her çeşidini almalıyım!” diye koşuyor ya da egoizm peşinde; “Ben öldükten sonra hiçbir şeyin kıymeti yok. Mühim olan benim yaşamamdır. Benim yaşamam için isterse herkes ölsün!” diye bencillik yapıyor. Ya da daha başka yanlış bir fikirle hareket ediyor.

Ama müslümanlar hiç öyle hareket etmemişlerdir. Sahâbe-i kirâm, tabiin, eimme-i dîn ve müctehidîn ve mücâhidîn böyle hareket etmemişlerdir. Âhireti kazanmaya yönelik hareket etmişlerdir, dünyaya önem vermemişlerdir.

Allahu Teâlâ hazretleri kırk gün ihlâsla ibadet edebilenin, ona muvaffak olanın, başarı kazanabilenin gönlünü açıyor. Gönlünden hikmet pınarları coşuyor, taşıyor, şırıl şırıl akıyor.

Gönülden çıkan şeyler nereden akar?

İnsanın dilinden, lisanından, konuşmasından belli olur. Gönülden konuşan, kalpten konuşan bir insan Yunus Emre gibi olur, Mevlânâ gibi olur. Her sözü hikmet olur, bal olur, kaymak olur. Yağ ile bal eder bir sözü ortalığı, çünkü hikmet sahibidir. Ama oduncu ama ümmî ama köylü; fakat kırk gün ihlâslı ibadet etti mi Cenâb-ı Hak onu hikmetli, âşık-ı sâdık insan bir insan hâline getirir.

c. Şu Dört Geceyi İhya Edene Cennet Vaci Olur

مَنْ أَحْيَا اللَّيَالِيَ الْأَرْبَعَةَ وَجَبَتْ لَهُ الْجَنَّةُ: لَيْلَةُ

الْعَرُوبَةِ، وَلَيْلَةُ عَرْفَةَ، وَلَيْلَةُ النَّحْرِ، وَلَيْلَةُ الْفِطْرِ

Men ahye'l-leyâliye'l-erbaa vecebet lehü'l-cennetü leylete'l-Ârûbeti ve leylete arafete ve leylete'n-nahri ve leylete'l-fitri.

Muaz *radiyallahu anh'ten* İbnü'n-Neccâr ve İbn Asâkir *rahmetullahi aleyhimâ* rivayet etmişler. Peygamber Efendimiz bildiriyor ki;

Men ahye'l-leyâliye'l-erbaa vecebet lehü'l-cennetü. “Kim şu dört geceyi ibadetle uyanık geçirip ihyâ edebilirse; ibadetle, zikirle, Kur'an'la, Allah'ın sevdiği güzel meşguliyetlerle bu dört gecede ibadet ve taat ederse bu dört geceyi geçirirse cennet ona vacib olur, o insan mutlaka cennete gider!”

Bu geceler nelermiş?

Leylete'l-Ârûbeti. Ârube-i terviye gecesi diye kaydetmiş, açıklamışlar.

Zilhiccenin sekizinci gecesi. Arafat'a çıkıştan iki önceki gece, yani Mina'ya geldikleri gece.

Ve leylete arafete. “Ve Arafat gecesi.”

O da Arafat'ta akşamladıkları gece. Vakfeye durup akşama kadar orada duruluyor. İşte o gece Arafat'tan iniyorlar, Müzdelife'ye gelip yerleşiyorlar.

Ve leylete'n-nahri. “Kurban gecesi, kurban kestikleri günün akşamı.”

Kurban kestikleri gün, Mina'daki gün.

Ve leylete'l-fıtrı. “Ramazan bayramı gecesi.”

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz; “Bu dört geceyi ihyâ edene cennet vacib olur.” diye bu hadîs-i şerîfnde müjdelemiştir.

Ramazan’da son on günde itikâfa girmek Efendimiz’in sünneti. İtikâfa girenler, ertesi gün bayram olacağı zaman çıkıyor. Ertesi gün bayram olacağı gün, artık iftarı evlerinde yapıyorlar. İşleri bitiyor, itikâf bitiyor ama o gece çok sevaplı bir gece. İşte o geceyi de zikirle ibadetle geçirebilirse!.. Camide 9-10 gün itikâf etti ama bir de o geceyi de ihyâ edebilirse çok güzel bir [geceyi] yakalamış olacak. Ondan sonra hacıların hac yapacakları zaman geliyor.

Zilhicce ayı! Hacılar hacca gittiği zaman, Zilhicce ayının sekizinde, dokuzunda, onunda; bu üç gününün gecelerini ibadetle ihyâ ederse cenneti kazanacaklar. Allahu Teâlâ hazretleri rahmetine ermeğe çeşitli vesileler lütfeylemiş, bahşeylemiş. O vesileleri anlayıp yakalayıp o vesilelerden fırsatlardan istifade edip rı-

zasını kazanmayı, cennetine nâil olmayı, girmeyi; cemâliyle müşerref olmayı cümlemize nasip eylesin.*el-Fâtiha!*

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

, 1 Cemâziye'l-Evvel 1421 /

01.08.2000

[Bütün GURBET SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
Kürsü